

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาศักยภาพในด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้กับชุมชนท้องถิ่นที่มีความสนใจในการจัดการท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่ชุ่มน้ำเวียงหนองหล่ม 2) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ในการบริหารจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้กับชุมชนท้องถิ่นที่มีความสนใจในการจัดการท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่ชุ่มน้ำเวียงหนองหล่ม เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งจะใช้เทคนิคการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ด้วยวิธีการเชิงคุณภาพ โดยการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะ ร่วมกับการสังเกตทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม การจัดเวทีสาธารณะแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนประกอบด้วย กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเยาวชน กลุ่มอาชีพ และผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ 4 ตำบล จำนวนทั้งสิ้น 150 คน ผลการวิจัย พบว่า ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยชุมชน ได้แก่ การแสดงแสงสีเสียงโยนกนครของกลุ่มเยาวชนสืบศิลป์ ล้านนาตำบลท่าข้าวเปลือก การจัดเลี้ยงขันโตกอาหารท้องถิ่นและพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยว เรียนรู้อาหารพื้นถิ่น (Cooking Class) ของกลุ่มแม่บ้าน ตลอดจนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปุยสาบตัดจากมูลควายของกลุ่มสามัคคีปางควาย และผลิตภัณฑ์น้ำปลาเวียงหนองหล่มของกลุ่มอาชีพประมง ซึ่งเป็นสินค้าที่จำหน่ายได้ในท้องถิ่นและสนับสนุนการท่องเที่ยวของชุมชน ส่วนการพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ พบว่า โครงการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาเพื่อการท่องเที่ยวประกอบด้วยภาษาอังกฤษและภาษาจีน มีผลการประเมินหลังการเข้าร่วมสูงกว่าก่อนเริ่มโครงการทุกด้าน โดยประชาชนที่เข้าร่วมโครงการมีความตระหนักต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและขยายตัวของกลุ่มทุนเงินมากขึ้น

คำสำคัญ: ศักยภาพด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยว

Abstract

The research aims to study the potentiality and guideline of the human capital potentiality development in community tourism management, for those communities in Wieng Nong Lom wetland who are interested in this. It is a research and development model applying with a Participatory Action Research (PAR) under the qualitative research method by skill development activities, participatory and non-participatory observations, and 150 participants of a public forum involving five sample groups. Those groups were: elderly, women, youth, career and relevant local agencies in four districts, who exchanged their knowledge and information about the community tourism management.

The study has found that the potentialities of community cultural tourism management are a Wieng Yo-Nok Nakorn of Lights presented by Lanna Arts youth group, Ta Khao Plieng district, Kantoke Dinner, which leads to cooking class learning, arranged by womens group, a buffalo fertilizer development of Pang Kwai Samakkee group, and local Wieng Nong Lom fish product of a fishermen group.